

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość / Region / Kraj

Poznań / Wielkopolska / Prusy

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Kaiser-Friedrich-Museum

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Instytucja miała charakter germanizacyjny, znajdowały się w niej przede wszystkim zbiory sztuki, ale również niewielkie zbiory archeologiczne, przyrodnicze oraz biblioteka.

Daty działalności / zakres czasowy:

1894-1919

Dostępność

Ogólnodostępne

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Niemiecka

Rodzaj pamięci

Sztuki

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Przede wszystkim obszar artystyczny, w niewielkim stopniu archeologiczny, przyrodniczy, biblioteka.

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	al. Marcinkowskiego 9 61-745 Poznań, Wielkopolska	<i>Wilhelmsplatz, Posen</i>
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	+48 61 85 68 000 mnp@mnp.art.pl	x
GODZINY OTWARCIA		
DYREKTORZY	mgr Tomasz Łęcki	Ludwig Kaemmerer
ZARZĄDCA	x	x
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	zaadaptowany	zaadaptowany / nowowytbudowany

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Początkowo muzeum nosiło nazwę Provinzial-Museum der Historischen Gesellschaft für die Provinz Posen, w 1904 roku zmieniono nazwę na Kaiser-Friedrich-Museum a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1919 roku zmieniono ją na Muzeum Wielkopolskie.

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Celem muzeum była popularyzacja sztuki, a także germanizacja polskiej społeczności.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Ogólnoeuropejski oraz regionalny (Prowincja Poznańska).

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

x

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Ludwig Kaemmerer (1862-1938) - urodzony w Gdańsku, absolwent historii sztuki w Lipsku, studiował pod kierunkiem Antona Springera. Doświadczenie muzealne zdobywał w Królewskim Gabinecie Rycin w Berlinie. W 1903 roku został powołany na stanowisko dyrektora Kaiser-Friedrich-Museum. Zasłynął ze swojej interesującej polityki wystawowej i popularyzatorskiej.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

x

Szczegółowa historia instytucji

Muzeum powstało w 1894 roku, w wyniku przekształcenia Muzeum Prowincji w Poznaniu, które działało przy niemieckim Towarzystwie Historycznym. Była to instytucja publiczna, finansowana ze środków centralnych i lokalnych, podlegająca kontroli Ministerstwa ds. Zdrowia i Wyznań w Berlinie. W 1900 roku muzeum rozbudowano - władze muzealne otrzymały nowy, reprezentacyjny gmach na potrzeby instytucji - zaprojektowany przez Karla Hinkeldeyna, który dostosował swój projekt do celów wystawienniczych; dotacje na rozbudowę kolekcji, kolejne depozyty, m.in. z Berlina (w tym kolekcja Ałanazego Raczyńskiego, która do tej pory znajdowała się w berlińskiej Galerii Narodowej).

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

- kolekcja Ałanazego hr. Raczyńskiego;
- dawne malarstwo europejskie
- współczesne i XIX-wieczne malarstwo niemieckie
- rzemiosło artystyczne
- odlewy gipsowe

- „Zbiory historyczno-kulturalnych starożytności z Prowincji Poznańskiej” (Sammlung Kulturgeschichtlicher Altertümer aus der Provinz Posen): zbiory przedhistoryczne z obiektami pochodzącymi z epoki kamiennej, brązowej, z wczesnego okresu epoki żelaznej, starożytnego Rzymu, wczesnego średniowiecza i średniowieczne;
- zbiory przyrodnicze

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

x

Strategia pozyskiwania zbiorów

Muzeum budowało swoją kolekcję w oparciu o depozyty z innych muzeów oraz od osób prywatnych, a także o dary pochodzące od kolekcjonerów indywidualnych.

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

- Muzeum Prowincji - przejęto zabytki historyczne i prehistoryczne, które wcześniej eksponowano w Posenches Provinzial-Museum der Hist. Gesellschaft für Provinz Posen.
- hrabia Ałanazy Raczyński - depozyt jego kolekcji depozyt kolekcji malarstwa dawnego i XIX-wiecznego malarstwa europejskiego hrabiego Ałanazego Raczyńskiego (kolekcja znajdowała się wcześniej w Galerii Narodowego w Berlinie);
- Galeria Narodowa w Berlinie - obiekty podarowane w depozycie;
- Arthur Kronthal - podarował swoją prywatną kolekcję do muzeum;
- Karol Wesendonk - podarował obiekty ze swojej prywatnej kolekcji do muzeum.

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

x

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

x

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Wystawy stałe ulegały zmianom, ale generalnie tworzyły ją:

- sale zajmowane przez kolekcję Atanazego hr. Raczyńskiego;
- kolekcja malarstwa niemieckiego na piętrze (sale XVII-XXII, od 1911 sale VIII, XVII-XIX)
- sala rzemiosła artystycznego;
- sala odlewów gipsowych;
- sala: „Zbiory historyczno-kulturalnych starożytności z Prowincji Poznańskiej” (Sammlung Kulturgeschichtlicher Altertümer aus der Provinz Posen).

Wystawy czasowe

Wystawy czasowe tworzone regularnie, kilka rocznie, a zdarzały się nawet nieduże wystawy kilka razy w miesiącu, które były ważnymi wydarzeniami kulturalnymi w Poznaniu.

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Durch die Sammlungen*, Posen 1904.
- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Zweite Auflage*, Posen 1907.
- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Dritte Auflage*, Posen 1911.

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

x

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Galeria Narodowa w Berlinie, która wsparła poznańskie muzeum depozytami ze swojej kolekcji.

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

x

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

x

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Durch die Sammlungen*, Posen 1904.
- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Zweite Auflage*, Posen 1907.
- *Kaiser Friedrich Museum in Posen. Amtlicher Fuehrer Dritte Auflage*, Posen 1911.
- Kamila Kłudkiewicz, Ludwik Kaemmerer (1862-1938) - dyrektor Kaiser-Friedrich-Museum w Poznaniu, referat wygłoszony na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej "Kolekcje - kształtowanie, historia, dziedzictwo utracone", Muzeum Narodowe w Gdańsku 17.06.2020.
- *Nowa placówka niemczyzny w Poznaniu*, "Nowości Ilustrowane" 1904, nr 4, s.9.
- *Przegląd Archeologiczny*, T. 2, R. 5, Z. 2 (1923), s. 257-258.
- *Stulecie otwarcia Muzeum im. Cesarza Fryderyka w Poznaniu*, red. Tadeusz J. Żuchowski, Wojciech Suchocki, Poznań 2004.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

x

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

x

Ciekawe cytaty

x

UWAGI:

x

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Ewelina Bednarz Doiczmanowa

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	